

KANNANOTTO 12.5.2016

YK:n vammaissopimus on otettava muutoksen työkaluksi

Oikeudellisesti velvoittava sopimus haastaa kaikki hallinnonalat ja ihmiset toimimaan aktiivisesti vammaisten henkilöiden täysimääräisten ihmisoikeuksien, osallisuuden, itsemääräämisoikeuden ja yhdenvertaisuuden puolesta.

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista tulee voimaan Suomen osalta 10.6.2016. Suomi sitoutui yleissopimukseen ja sen valinnaiseen pöytäkirjaan tallentaessaan ratifioimiskirjat YK:n pääsihteerin huostaan 11. toukokuuta. Yleissopimus edistää, suojelee ja takaa vammaisille henkilöille kaikki ihmisoikeudet ja perusvapaudet. Se korostaa valtion velvollisuutta toimia oikeuksien edistämiseksi ja syrjinnän poistamiseksi.

YK:n yleiskokous hyväksyi sopimuksen vuonna 2006 ja Suomi oli yksi sen ensimmäisistä allekirjoittajista. Kansallisen lainsäädännön mukauttaminen on ollut hidas prosessi: Suomi on yksi EU:n viimeisistä ratifioijista. **Kehitysvammaisten Tukiliitto edellyttää, että huolellinen valmistelu näkyy lopputuloksessa. Sopimus on otettava käyttöön aidosti muutosta luovana työkaluna.**

Sopimus korostaa vammaisten henkilöiden **oikeutta tulla kuulluksi heitä koskevassa päätöksenteossa**. Yksilön omaa tahtoa on kuultava aina – myös silloin, kun se vaatii erityistoimenpiteitä tai vaihtoehtoisia kommunikaatiomenetelmiä. Kuulemisvelvoite haastaa myös kuntien yleiset kilpailutus käytännöt, joissa hinta ratkaisee vammaisten henkilöiden perustarpeiden kannalta oleelliset palvelut.

Sopimus edellyttää suuria muutoksia asenteisiin ja tapaan vastata vammaisten ihmisten tarpeisiin. Vammaiset ihmiset eivät voi enää olla toiminnan kohteita, vaan aktiivisia toimijoita, jotka päättävät itse asioistaan. **Kehitysvammaisten ihmisten kannalta oleellista on tuettu päätöksenteko, jonka merkitystä sopimus korostaa. Tämä antaa myös selvän suunnan sille, miten Suomen on jatkettava vammaislainsäädännön uudistustyötä.**

Sopimuksen artiklat kattavat laajasti eri elämänalueita. Oikeudet ja velvollisuudet liittyvät toisiinsa, ja siksi sopimusta tulee myös lukea ja tulkita kokonaisuutena. **Osallisuus ja itsemääräämisoikeus kuuluvat yhteen, eikä toista ole ilman toista.**

Sopimuksen toteutuminen ei kuitenkaan ole yksin viranomaistyöhön ja lainsäädäntöön liittyvä asia. Vammaisten henkilöiden kanssa eläville ja työskenteleville ihmisille sopimus antaa toimintaa ohjaavat periaatteet, jotka on muutettava arkitodellisuudeksi. Yhteinen todellisuus eli **aito inklusio voi toteutua vasta, kun jokaisella on mahdollisuus olla mukana rakentamassa sitä**. Tämä haastaa meidät kaikki YK:n vammaissopimuksen täytäntöönpanijoiksi.

Lisätietoja: Jutta Keski-Korhonen

Tietopaketti sopimuksen merkityksestä:

www.kvtl.fi/fi/lakineuvonta/ykn-vammaissopimus/

Vaikuttamistoiminnan päällikkö

jutta.keski-korhonen@kvtl.fi

p. 0503775040

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

Pinninkatu 51
33100 Tampere
0207 718 200

etunimi.sukunimi@kvtl.fi
www.kvtl.fi
Facebook.com/Tukiliitto